

Met daadkracht, in vertrouwen

Actieprogramma onder coalitieakkoord

gemeente
Rijssen-Holten

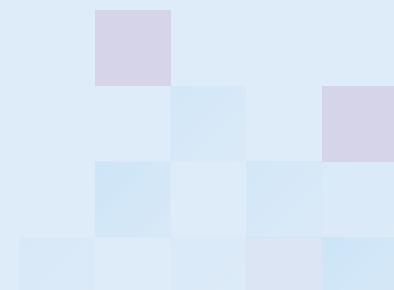
DDDD

Actieprogramma coalitieakkoord

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Actieprogramma
3. Personeel & Organisatie
4. Financiën
5. Bijlage

1

Inleiding

“Wat zullen we ver gaan als we ons vertrouwen laten groeien”

Op dinsdag 31 mei 2022 mochten wij de eed of belofte afleggen waarin we beloven dat wij ons de komende vier jaar sterk maken voor de inwoners van Rijssen-Holten. Een gemeente waar ons hart ligt en waar wij ons samen met de raad, organisatie en haar inwoners elke dag voor inzetten. Dit actieprogramma is de vertaling van het coalitieakkoord naar concrete maatregelen voor de komende vier jaar. Een programma dat wij vol ambitie, met daadkracht en in vertrouwen oppakken.

Ambitie, daadkracht en vertrouwen

Het zijn complexe en onzekere tijden met meerdere crises. Een dak boven je hoofd, geld om de rekeningen te betalen en de juiste hulp als het even moeilijk gaat: het is niet vanzelfsprekend. Een duurzame gemeente voor toekomstige generaties, goede onderwijshuisvesting en groene wijken vragen nú om actie. In het actieprogramma hebben wij het coalitieakkoord vertaald naar concrete opgaves en onze eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid genomen door stil te staan bij een aantal actuele thema's.

Er ligt een ambitieus actieprogramma onder een ambitieus coalitieakkoord. Een aantal onderwerpen lichten we hier uit.

We zetten vol in op de bestrijding van (energie)armoede, de juiste hulp voor kwetsbare inwoners en positieve gezondheid. Het verduurzamen van onze gemeente vraagt om snelheid waarbij we rendementen in de samenleving willen laten terugvloeien. We bouwen aan een ontspannen woningmarkt met duurzame, betaalbare woningen. Daarnaast zijn we blij dat we aan de slag gaan met de bouw van de Waerdenborch. In onze organisatie hebben we sterk aandacht voor de menselijke maat in onze dienstverlening en maken we duidelijk hoe inwoners zelf meedoen, -denken of -beslissen. Het is slechts een greep uit de maatregelen die we de komende vier jaar oppakken.

Financiële context

De financiële werkelijkheid op het moment van vaststelling van het coalitieakkoord in mei verschilt drastisch met het perspectief na de meicirculaire. Dit geeft het college de mogelijkheid om stevig in te zetten op dossiers die belangrijk zijn in het coalitieakkoord en om aandacht te hebben voor actuele ontwikkelingen. Aan de organisatie is gevraagd wat er nodig is om de ambities uit het coalitieakkoord uit te voeren. Dit levert een overzicht op van de personele inzet die nodig is om aan de slag te gaan met de ambities en de bestaande taken.

Eén team, één opdracht

Als college vormen we één team en vervangen we elkaar in goed overleg. We werken samen vanuit de principes vertrouwen, professionaliteit, verantwoordelijkheid, samenspel en tegenkracht. We informeren elkaar actief en tijdig en zijn transparant over onze besluiten. We zijn ons bewust van de afstand die ervaren wordt tussen de overheid en inwoners en zetten ons actief in om herkenbaar en benaderbaar te zijn in onze kernen. Daarnaast willen we onze positie als vierde gemeente van Twente onderstrepen door in de regio samen te werken met partners en medeoverheden en spelen we pro-actief in op actuele ontwikkelingen. En wellicht het meest belangrijk: we voelen een grote verantwoordelijkheid om aan het vertrouwen tussen de gemeente en inwoners te werken.

Een cultuur van vertrouwen

Wij zijn dan ook blij met de uitgangspunten over vertrouwen in het coalitieakkoord en onderschrijven deze punten. Samen met de raad en inwoners willen we actief aan de slag om deze cultuur van vertrouwen vorm en inhoud te geven. Om daarmee te laten zien dat niemand van ons hier voor zichzelf zit, maar we allemaal werken aan een mooie toekomst voor Rijssen-Holten.

Het college van burgemeester en wethouders

Actieprogramma

Programma overstijgend							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
1) Startnotitie menselijke maat	Helderheid over wat wij als gemeente verstaan onder de menselijke maat en hoe we dit toepassen	2023	"Dit vraagt een manier van denken die niet gaat over regels, indicaties of beleid, maar oog heeft voor de menselijke maat, voor de persoon over wie het gaat."	Going concern			
2) Meer opbrengst halen uit regionale samenwerking (breed)	Slim en efficiënt samenwerken	Doorlopend	"We doen lokaal wat kan en werken regionaal samen. Samenwerking is geen doel op zich, maar een middel om onze doelen te bereiken."	Andere werkwijze			
3) Innovatie en inspelen op actuele ontwikkelingen	Het beschikbaar stellen van een innovatiebudget om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in brede zin	2023	"Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk."	Begroting		50.000	
4) Subsidieadviseur	Subsidies in kaart voor zowel de gemeentelijke organisatie als ondersteuning aan onze partners	2023	"Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk. We houden hierbij de subsidiestromen in de gaten en ondersteunen verenigingen bij aanvragen als dit nodig is."	Begroting		43.000	

2. Actieprogramma

Inwoners, bestuur en organisatie							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
5) Participatiebeleid en uitvoering	Duidelijkheid over de rol van de gemeente en rol van inwoners bij besluitvorming	2023, 2024, 2025	<p>"We ontwikkelen een strategie waarin duidelijk wordt hoe we als gemeente met deze initiatieven omgaan.</p> <p>We stimuleren en ondersteunen daarom buurt- of inwonersinitiatieven die de leefbaarheid vergroten. Inwoners kunnen bijvoorbeeld gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan en draagvlak hebben"</p>	Begroting			78.000, 78.000, 78.000
6) Dienstverlening: uitvoeringsprogramma	Een dienstverlenende, goed bereikbare en benaderbare gemeente. Het gaat dan o.a. om een adviseur dienstverlening, ontwikkeling receptie en digitalisering bouwdoSSIers.	2024 (s) 2023, 2024, 2025 (i) 2024, 2025, 2026 (i)	"We sturen actief op digitale dienstverlening waarbij inwoners snel en makkelijk eenvoudige aanvragen doorlopen."	Begroting		57.000	50.000, 50.000, 50.000 6000, 135.000, 100.000
7) Hardheidsclausule	In nieuwe regelingen nemen we standaard een hardheidsclausule op	Doorlopend	"Daarom werken we met hardheidsclausules in onze gemeentelijke regelingen."	Andere werkwijze			
8) Informatieveiligheid	Een uitgebreide risico-analyse van enkele specifieke applicaties waardoor we informatie en systemen veilig houden	2023, 2024, 2025	"We zetten daarom in op de veiligheid van onze informatie en systemen"	Begroting			10.000, 20.000, 20.000
9) Cultuur van vertrouwen	Het vertrouwen in de lokale democratie verbeteren	Doorlopend	"We voelen een verantwoordelijkheid voor het gemeentebestuur om de relatie tussen inwoners, ondernemers en de gemeente te verbeteren."	Going concern			
10) Integriteit en diversiteit	Aandacht hebben voor de integriteit en diversiteit binnen het bestuur en de organisatie	Doorlopend	"Alle inwoners van Rijssen-Holt en zijn ons even veel waard: iedereen mag er zijn en doet mee."	Going concern			
11) Benen-op-tafelsessie raad en college	Vertrouwen tussen raad en college versterken	2023	"We hebben met regelmaat een benen-op-tafeloverleg tussen raad en college."	Going concern			

2. Actieprogramma

Jeugd en onderwijs							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
12) Uitvoeringsplan visie Jeugd en Jongerenwerk	Regie pakken in de uitvoering en daardoor een gelukkigere jeugd	Start 2022	"Als gemeente pakken we actiever de regie in deze samenwerking om een aanbod te creëren dat op de vraag is afgestemd."	Begroting ¹			
13) Aanvalsplan jeugd	Actieve aanpak voor zorg- en veiligheidsproblematiek onder jongeren. Daarnaast voorkomen dat Rijssen-Holten een toegankelijke en aantrekkelijke trekpleister wordt voor criminaliteit (onder jongeren).	2023, 2024	"Samen met partners zetten we in op een integrale aanpak om problematiek vroeg te signaleren en structurele oplossingen te vinden. Hierbij gaan we wijkgericht en met behulp van data aan de slag"	Begroting			43.000, 43.000
14) Onderzoek naar speciaal onderwijs binnen gemeente	Leerlingenvervoer verminderen en thuisnabij en speciaal onderwijs organiseren	Start 2022	"We willen inzetten op 'thuisnabij' onderwijs en scholen de kans geven speciaal onderwijs aan te bieden"	Going concern			
15) Doorontwikkelen voorliggende voorzieningen	Meer zorgvragen opvangen in voorliggende voorzieningen, minder beroep op maatwerkvoorzieningen	2023	"We gaan verder met de transformatie in het sociaal domein door in te zetten op preventie, laagdrempelige en collectieve voorzieningen en het mobiliseren van de kracht uit de samenleving."	Begroting ¹			
16) Realisatie BuurtKindCentrum wijk Zuid (incl. verv. nieuwbouw Johan Frisoschool) IHP	Het BKC versterkt in Plan Zuid de sociale basis en pedagogische omgeving en faciliteert laagdrempelige ondersteuning vanuit voorliggende voorzieningen. Het maatschappelijk effect is verbeterde welzijn, gelijke kansen, sociale-veiligheid en participatie.	2023 (structureel) 2023, 2024, 2025, 2026 (incidenteel)	"Goede onderwijshuisvesting met aandacht voor binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid is een kerntaak van ons als gemeente" Of "Daarnaast willen we experimenteren met een wijkgerichte aanpak bij opgaves die zich hiervoor lenen; bijvoorbeeld de maatschappelijke problematiek en veiligheid in wijk Plan Zuid."	Begroting	1.030.000	26.000	55.000, 48.000, 48.000, 48.000
17) Vervangende nieuwbouw Waardenborch	Onderwijshuisvesting op orde waaronder de realisatie Waardenborch	2025, 2026	"Goede onderwijshuisvesting met aandacht voor binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid is een kerntaak van ons als gemeente Going concern"	Begroting		450.000, 450.000	
18) Uitvoering en actualisatie	Onderwijshuisvesting op orde en goede samenwerking met schoolbesturen en onderwijzers (integraal kijken)	Doorlopend en 2023	"Goede onderwijshuisvesting.." en "Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met het onderwijs.." "Als er uit de samenleving een initiatief komt voor een basisschool in het Opbroek, staan we daarvoor open."	Going concern			

¹ Dit is onderdeel van een breder geheel dat in hoofdstuk 3 'Personeel en organisatie' is opgenomen

2. Actieprogramma

Samen zorgen							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
19) Werken aan positieve gezondheid	Inwoners die veerkrachtig en gezond zijn en minder beroep doen op zorgvoorzieningen. Met hierbij aandacht voor inzet op de interne cultuuromslog en de uitvoering van het preventieakkoord en het sportakkoord.	2023, 2024 2023 2023	"Samen met het onderwijs, sportverenigingen, werkgevers en zorgpartners pakken we het preventieakkoord actief op en zetten we stappen op het gebied van preventie en gezonde levensstijl." "Dit vraagt een brede aanpak met aandacht voor ... eenzaamheid, mentale weerbaarheid, roken, alcohol en ruimtelijke inrichting"	Begroting		67.000 40.000	25.000, 25.000
20) Wijkgericht werken verder uitrollen (Buurtkracht)	Versterking op wijk- en buurtniveau door structurele inbedding van het "Buurtkracht" om samen met de inwoners en ketenpartners de transformatie binnen het sociaal domein verder vorm te geven en het gemeentebreed uit te rollen.	2023	"We koesteren ons modern noaberschap en maken gebruik van de kracht in onze buurten en wijken"	Begroting		100.000	
21) Vrijwilligersbeleid en mantelzorgbeleid	Vrijwilligerswerk in de gemeente stimuleren en de lokale vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunen en waarderen.	2023	"De ondersteuning van onze mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij van groot belang."	Begroting		20.000	
22) Ouderenzorg in combinatie met wonen en zorg: woonzorgvisie	Ouderen ondersteunen in gezond en vitaal oud worden en wonen	2024/2025	"Ook stimuleren en faciliteren we innovatieve woonvormen."	Going concern			
23) Werken met data	Gebruik maken van data/cijfers bij de onderbouwing van beleid en bij het meten van resultaten		"Daarnaast hebben we steeds meer lokale en open data beschikbaar die we willen gebruiken bij het opstellen van nieuw beleid, voor het experimenteren met een wijkgerichte aanpak en die we benutten om het effect van onze inzet te meten"	Begroting		35.000	
24) Adviserende rol pakken bij ondersteuningsvraag	Kosten besparen door te onderzoeken of inwoners in de WMO moeten of in de WLZ	2023	"Wij bieden hulp en zorg aan inwoners die dit nodig hebben."	Andere werkwijze			
25) Wet inburgering implementeren	Nieuwkomers snel en goed opnemen in de samenleving	2022	"We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving."	Going concern			
26) Huisvesting Waardenborchterrein/ Diessenplas	Het vrijkomende terrein zinvol invullen	2025-2026	"Daarnaast zetten we ons in voor nieuwbouw van De Waardenborch op een geschikte locatie in Holten en benutten we kansen voor een goede herontwikkeling van het huidige terrein"	Going concern			

2. Actieprogramma

Cultuur en sport							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
27) Visie op cultuur + uitvoeringsprogramma	Behoud, promotie en stimuleren van culturele initiatieven binnen de gemeente waaronder structurele middelen voor cultuureducatie	2023	"Samen met partners gaan we aan de slag met een visie op cultuur waarin aandacht is voor verschillende initiatieven en partijen, cultuureducatie en het belang van ons cultuur-historisch erfgoed."	Going concern Begroting	12.600		
28) Masterplan Oosterhof	Cultuurhistorisch erfgoed bewaken. Onderdelen uit het plan zijn werkzaamheden aan het Informatiepunt, padennetwerk, Groeneweg, Kasteellaan en Oosterhofweg	Tussen 2023-2026	"Ook willen we een versnelde uitvoering van het masterplan Oosterhof."	Begroting	750.000 (over vier jaar)	37.700 (over vier jaar)	284.200 (over vier jaar)
29) Muziekonderwijs	Kwalitatief goed muziekonderwijs in Rijssen en Holten	Doorlopend	"We vinden het essentieel dat onze gemeente een breed en toegankelijk muziekonderwijs heeft en stimuleren een actieve samenwerking tussen verschillende aanbieders."	Going concern			
30) Bibliotheken	Sociale cohesie en functie bibliotheken doorontwikkelen	Doorlopend	"De bibliotheken in Rijssen-Holten hebben niet slechts een klassieke uitleenfunctie, maar een brede maatschappelijke functie waarbij lezen, leren, ontmoeten en verblijven centraal staan. Samenwerking met het onderwijs of zorgpartners is hierin dan ook belangrijk."	Going concern			
31) Herziening evenementenbeleid	Balans tussen evenementen en overlast waarborgen	2024	"We willen een herziening van het evenementenbeleid met duidelijke afspraken op het gebied van afval, duurzaamheid, veiligheid, geluid, volksgezondheid en toegankelijkheid."	Going concern			
32) Uitbreiding TC De Mors	Basale sportvoorziening op orde Inwoners kunnen sporten en bewegen	2023	"We zorgen ervoor dat de basisvoorzieningen op orde zijn"	Going concern			
33) MJOP Meerjaren Onderhoudsprogramma	Basale sportvoorziening op orde, waaronder veld 5 Excelsior	2023 -2024	"We zorgen ervoor dat de basisvoorzieningen op orde zijn"	Begroting	325.000	334.300	465.000
34) Onderzoek toekomst sportpark De Koerbelt	Basale sportvoorziening op orde	2023	"We zorgen ervoor dat de basisvoorzieningen op orde zijn"	Going concern			
35) Onderzoek zwemmen	Kinderen en ouders te stimuleren om goed te kunnen zwemmen	2024	"Daarom krijgen kinderen die met hun ouders gaan zwemmen tegen gereduceerd tarief toegang tot onze baden."	Going concern			

Ondernemen en werk							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
36) Nadere definiëring arbeidsmigrantenbeleid	Scherp hebben welke rol wij als gemeente pakken in de huisvesting arbeidsmigranten en wat de rol is van ondernemers	2023	"Op het gebied van de huisvesting van arbeidsmigranten staan we open voor initiatieven uit het bedrijfsleven en maken we heldere afspraken."	Going concern			
37) Realisatie Kampus	Samenwerking bedrijfsleven, onderwijs en ondernemers	2022/2023	"Daarnaast stimuleren we de samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs, zodat opleidingen aansluiten bij de lokale vraag op de arbeidsmarkt."	Going concern			
38) Doorontwikkeling Sterkerij	Passende werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	2022/2023	"Ook in de uitvoering van de participatiewet werken we nauw samen met ons lokale bedrijfsleven en onderwijspartners."	Going concern			
39) Innovatie sectoren stimuleren	Innovatie op de arbeidsmarkt in Twente stimuleren	2022-2024	"Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk"	Going concern			
40) Invoeren doorbraakmethode	Betere oplossingen bieden aan inwoners	2022	"Dit vraagt een manier van denken die niet gaat over regels, indicaties of beleid, maar oog heeft voor de menselijke maat, voor de persoon over wie het gaat."	Andere werkwijze			
41) Versterken en uitbreiden samenwerking 30's	Lokaal personeelstekort en mismatch voorkomen	Doorlopend	"Daarnaast stimuleren we de samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs, zodat opleidingen aansluiten bij de lokale vraag op de arbeidsmarkt."	Going concern			
42) Opstellen en implementeren uitvoeringsplan laaggeletterdheid	Terugdringen laaggeletterdheid en participatie vergroten	2023-2026	"We werken aan de brede toegankelijkheid van de gemeente voor mensen met een beperking, hebben oog voor laaggeletterdheid en digitale vaardigheden"	Begroting			75.000, 75.000, 75.000, 75.000
43) Uitvoeringsprogramma armoede en schuld (inclusief energiearmoede)	Armoede in Rijssen-Holten voorkomen of oplossen, waaronder het voorkomen van energiearmoede bij inwoners met een laag inkomen	2022, 2023, 2024, 2025, 2026	"Daarnaast hebben we gemeentelijke armoederegelingen die de noodzakelijke financiële ondersteuning bieden. We zorgen dat we deze actief onder de aandacht brengen."	Going concern Begroting			1.250.000, 1.250.000, 1.250.000, 1.250.000, 35.000
44) Nieuwe visie op detailhandel	We ontwikkelen een visie op de detailhandel zodat nieuwe omgevingsplannen kunnen inspelen op (toekomstige) ontwikkelingen in de detailhandel	2024	"Een levendig en aantrekkelijk centrum is van groot belang voor onze inwoners en is een visitekaartje voor bezoekers van buitenaf"	Begroting			25.000
45) Pilot parkeerbeleid Enterstraat	Ruimte voor andere invulling parkeerplekken	2023 – volgend op mobiliteitsvisie	"Het parkeerbeleid en de parkeernormen moeten daarnaast aansluiten op onze mobiliteitsvisie"	Going concern			
46) Uitbreidingen bestaande bedrijventerreinen	46) Uitbreidingen bestaande bedrijventerreinen	2022/2023	"Naast de in gang gezette uitbreidingen..."	Going concern			
47) Omgevingsvisie bedrijventerreinen	De omgevingsvisie bedrijventerreinen grijpen we aan om te werken aan de juiste functie op de juiste plek.	2022	"Naast de in gang gezette uitbreidingen gaan we aan de slag met de herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. We sturen hierbij actief op functies op een passende plek."	Going concern			
48) Lange termijnvisie bedrijventerreinen + uitvoeringsprogramma	Lange termijnvisie voor bedrijventerreinen met de discussie over eventuele grenzen aan onze groei. Omgevingsvisie bedrijventerreinen is input hiervoor	2024	"We maken daarom een langetermijnvisie op het gebruik van ruimte, waarin zowel ruimtelijke als sociale aspecten worden afgewogen." "We sturen hierbij actief op functies op een passende plek."	Begroting			45.000
49) Visie op platteland	Een vitaal en toekomstbestendig platteland met aandacht voor economische, sociale en culturele dragers van het platteland.	2022 – Q4	"Agrarische bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om levensvatbaar te blijven, passend bij het karakter en de schaal van ons landschap."	Going concern			
50) Gebiedscoördinator	De gebiedscoördinator is een essentiële schakel tussen gemeente en platteland. Deze functie wordt structureel in de begroting opgenomen vanaf 2023	2023 (structureel) 2023-2026 (incidenteel)	"De ondersteuning van een gebiedscoördinator zetten we de komende periode voort."	Begroting		65.000	35.000, 65.000, 65.000, 65.000
51) Voortzetten LEADER	Voortzetten LEADER om plattelandontwikkelingen te ondersteunen met cofinanciering	2023, 2024	"Agrarische bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om levensvatbaar te blijven, passend bij het karakter en de schaal van ons landschap."	Begroting		25.000, 2500	

2. Actieprogramma

Wonen, recreëren en veiligheid							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
52) Herijken grondbeleid	Rol en positie gemeente bepalen op de huidige woningmarkt om beter in te spelen op de behoeftes op de woningmarkt	2022	"De lokale vraag naar betaalbare, duurzame woningen vraagt om een actief grondbeleid"	Going concern			
53) Lange termijn visie wonen	We maken een langetermijn doorkijk van de woningbouw-ontwikkelingen en locaties waar we in- en uitbreiding of transformatie willen realiseren.	2023	"We maken een integrale lange termijnvisie voor woningbouw"	Begroting			25.000
54) Beschikbaarheid koop/sociale huurwoningen	a. We houden de doelgroepenverordening actueel en kijken naar een doorontwikkeling hiervan b. betaalbaarheidsfonds	2024 2023 – 2024	"We hebben hierbij specifiek aandacht voor voldoende betaalbare huur- en koopwoningen"	Going concern Begroting			250.000, 250.000
55) Innovatieve woonvormen stimuleren	In uitbreidingsplannen bieden we actief ruimte aan innovatieve woonvormen zodat nieuwe concepten ook plek krijgen in nieuwe ontwikkelingen	2023-2026	"Ook stimuleren en faciliteren we innovatieve woonvormen."	Begroting			25.000, 25.000, 25.000, 25.000
56) Tegengaan leegstand	We zetten actief in op voorkomen en tegengaan leegstand door o.a. versnellingsmogelijkheden voor woningbouw	Doorlopend	"Leegstand gaan we tegen door creativiteit te stimuleren en ruimte te geven voor andere functies."	Going concern			
57) Visie + uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme	Toeristen naar onze gemeente trekken met de kernbegrippen van duurzaam, actief en gezond	2023	"We gaan aan de slag met de nieuwe visie op recreatie en toerisme waarbij de begrippen duurzaam, actief en gezond centraal staan"	Going concern			
58) Investeren in fiets- en wandelroutes	Investeren in fiets- en wandelroutes in onze gemeente	2022 - 2024	"De fiets- en wandelroutes in onze gemeente zijn belangrijke trekpleisters waarin we willen investeren."	Going concern			
59) Nationaal Park nieuwe stijl	We werken met partners aan de promotie NPSH & TR – verkenning NP nieuwe stijl	2023	"Samen met onze partners promoten we daarnaast het Nationaal Parkse Heuvelrug & Twents Reggedal."	Begroting		35.000	
60) Actieprogramma ondermijning (incl. Bibob)	Ondermijning tegengaan door een stevige borging, samenwerking en vertrouwen van partners, inwoners en ondernemers	2023	"We willen de komende jaren de bestaande aanpak tegen ondermijning intensiveren en zijn ons ervan bewust dat dit arbeidsintensief is"	Going concern			

2. Actieprogramma

Wijken							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investing	Structureel	Incidenteel
61) Nieuwe visie op mobiliteitsvisie + uitvoeringsprogramma	Een nieuwe visie en uitvoeringsprogramma waarin een passende en duurzame inrichting van de openbare ruimte voor verschillende functies centraal staat, waaronder aandacht voor de aanpassing van een aantal kruispunten, de fietsstructuur en parkeernormen.	2023, 2024	<p>"We willen een brede visie op mobiliteit met aandacht voor fietsen, wandelen, gemotoriseerd verkeer, openbaar vervoer, ontsluiting van de hoofdwegen en een passende inrichting van de openbare ruimte"</p> <p>"We stimuleren in onze visie actief het gebruik van de fiets door onze fietsstructuur te optimaliseren"</p> <p>"Het parkeerbeleid en de parkeernormen moeten daarnaast aansluiten op onze mobiliteitsvisie."</p>	Begroting	550.000	27.600	160.000
62) Wegreconstructies	Het aanpassen van de weginrichting, waaronder duurzaam (verkeers)veilig inrichten, verbeteren van de openbare verlichting en vernieuwen van groen bij riool- en wegen onderhoud.	2023, 2024, 2025, 2026	"Daarnaast benutten we de natuurlijke momenten om investeringen te doen in wegconstructies"	Begroting			250.000, 250.000, 250.000, 250.000
63) Verkeersveiligheid Haarstraat	Verkeersveiligheid Haarstraat vergroten	2023	"Ook willen we de veiligheid van de Haarstraat en het Hogepad in Rijssen verbeteren en aandacht voor gevaarlijke kruispunten zoals bijvoorbeeld bij de Dorperdijk en de Enterstraat"	Begroting			35.000
64) Verkeersveiligheid kruispunten	Verkeersveiligheid kruispunten vergroten	2023, 2024, 2025, 2026	"..aandacht voor gevaarlijke kruispunten"	Begroting			16.500, 80.000, 80.000, 80.000
65) Afsluiting Dorpstraat	Dorpstraat Holten afsluiten voor gemotoriseerd verkeer	2023	"Concreet willen we in Holten de Dorpsstraat afsluiten voor gemotoriseerd verkeer, een versnelde aanleg van een tweede ontsluiting van de Kalfstermansweide"	Going concern			
66) Versnelling tweede ontsluiting Kalfstermansweide	Versnelde ontsluiting van de Kalfstermandweide	2025	"Concreet willen we in Holten de Dorpsstraat afsluiten voor gemotoriseerd verkeer, een versnelde aanleg van een tweede ontsluiting van de Kalfstermansweide"	Going concern			
67) Lobby n350	Doorstroming N350 verkeer bevorderen	Doorlopend	"en stevige lobby voor een ongelijkvloerse kruising met het spoor op de N350"	Going concern			
68) Vaststelling groenstructuurvisie en uitvoering	Vaststelling groenstructuurvisie als basis document doorontwikkeling openbare ruimte	2022 (reeds vastgesteld) en 2023	"We willen groene en veilige wijken en hebben hierbij specifiek aandacht voor klimaatadaptatie en de gevolgen van hittestress, maar ook voor veiligheid en sociale aspecten. We zetten daarnaast actief in op het behoud, onderhoud en toevoegen van kwalitatief waardevol groen, waaronder bomen."	Going concern Begroting		100.000	50.000
69) Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie	Een klimaatadaptief Rijssen-Holten is voor belangrijke gemeenschappelijke functies bestand tegen toenemende weersextremen als gevolg van klimaatverandering. Zo zorgen wij dat in 2050 de veiligheid op orde is door de robuustheid van onze vitale infrastructuur en dat de leefbaarheid voor onze inwoners in stand blijft/wordt vergroot.	2023	"We willen groene en veilige wijken en hebben hierbij specifiek aandacht voor klimaatadaptatie en de gevolgen van hittestress, maar ook voor veiligheid en sociale aspecten"	Begroting			130.000
70) Sport en bewegen in de openbare ruimte	Speelvisie herzien in relatie tot stimuleren mogelijkheden voor bewegen in de openbare ruimte	2024	"Aandacht voor de inrichting van onze openbare ruimte om bewegen en sporten te bevorderen."	Begroting			50.000
71) Visie handhaving + uitvoeringsprogramma	Visie maken op handhavingsbeleid op alle taakvelden	2024	<p>"Vroegtijdige signalering vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van wijkagenten en gemeentelijke handhavers"</p> <p>"'Paarse krokodillen' willen we niet in Rijssen-Holten. We willen voorkomen dat inwoners en bedrijven verdwalen in de bureaucratie van de overheid."</p>	Going concern			

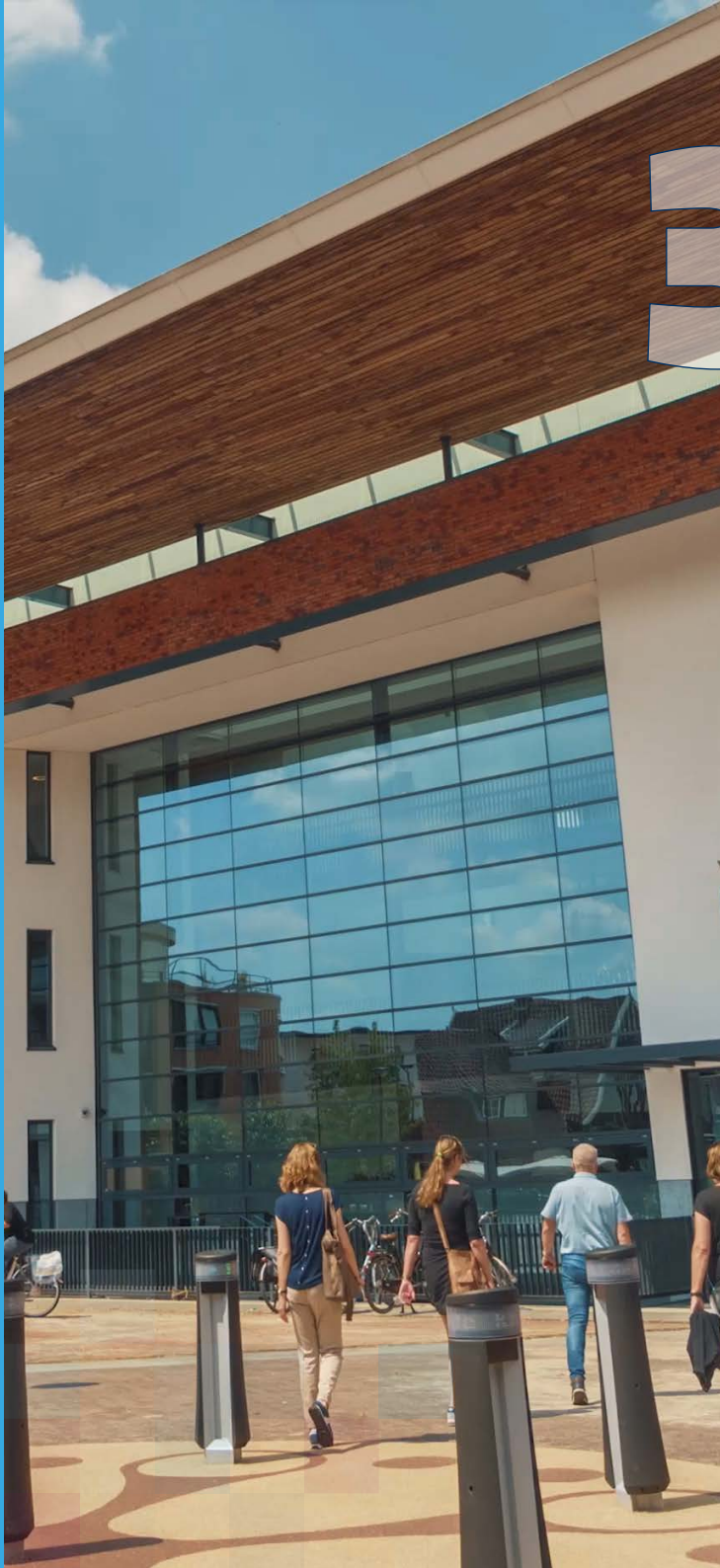
2. Actieprogramma

Duurzaamheid							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investing	Structureel	Incidenteel
72) GroenDoen/RES2.1	Een duurzame energieopwekking in de gemeente Rijssen-Holten Voldoen aan de landelijke wet- en regelgeving	2023	"Het GroenDoen-initiatief - dat de landelijke doelstellingen als uitgangspunt heeft - volgen we met vertrouwen en belangstelling tot het voorjaar 2023."	Going concern			
73) Beleid op rol duurzaamheid ontwikkelen (beleid rendement naar de samenleving)	Duidelijkheid over onze rol en positie op het gebied van duurzaamheid	2023	"We vinden het daarbij belangrijk dat de rendementen van de duurzaamheidsontwikkelingen ten goede komen aan onze lokale samenleving."	Going concern			
74. Uitvoering duurzaamheidsbeleid	Onze duurzaamheidsambities in de visie behalen	2023-2026	"We stimuleren en investeren in de isolatie van bestaande woningen en intensiveren de inzet van zonnepanelen op dak."	Begroting + PM ²		PM	PM 150.000
75) Biodiversiteit	Verbeteren van de biodiversiteit door het structureel inzaaien van akkerranden en bermen met bloemrijke mengsels.	2023	"De experimenten met bloemrijke akkerranden maken we structureel en we benutten in onze wijken de kansen voor het vergroten van biodiversiteit."	Begroting		25.000	
76) Afronding verduurzamen gemeentelijke gebouwen in eigen beheer	Verduurzamen gemeentelijke gebouwen in eigen beheer	2023, 2024, 2025	"Uiteraard geven we zelf het goede voorbeeld door onze eigen gebouwen verder te verduurzamen."	Begroting			350.000, 200.000, 200.000

² Er komen middelen vanuit het Rijk voor de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen, deze worden bij de septembercirculaire bekend en verwerkt

2. Actieprogramma

Financien							
Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
77. Zoveel mogelijk circulair en duurzaam inkopen	Zoveel mogelijk circulair en duurzaam inkopen	2023	"Onze gemeente koopt daarnaast duurzaam, bij voorkeur circulair en waar mogelijk lokaal in."	Going concern			
78. Financieel gezonde gemeente	Financiën op orde	Doorlopend	Hoofdstuk financiën in het actieprogramma	Going concern			

Personeel en organisatie

3.1 Personeel

In 2022 deed het adviesbureau Berenschot een benchmark naar de formatie van de gemeente Rijssen-Holtten. Het onderzoek liet zien dat onze kosten in vergelijking met andere gemeenten ongeveer twee miljoen lager zijn. Dit is positief, maar laat wel zien dat bij extra ambities of opgaves gekeken moet worden naar extra formatie of herprioritering, zeker op de plekken waar nu al sprake is van disbalans. De signalen dat het piept en kraakt in de organisatie zijn het college niet onbekend. Het college was dan ook blij om te lezen dat de coalitie de ambtelijke organisatie de ruimte wil geven om haar werk goed te kunnen doen. Om de ambities uit het actieprogramma uit te kunnen voeren, is extra formatie nodig. In het actieprogramma zijn een aantal acties terug te vinden die gaan over formatie, andere formatie is meer ondersteunend aan het actieprogramma in zijn totaliteit. Hieronder is voor verschillende domeinen een overzicht te zien.

3.1 Personeel

	Aantal fte	Structureel 2023	Structureel 2024	Structureel 2025	Structureel 2026	Incidenteel 2023	Incidenteel 2024	Incidenteel 2025	Incidenteel 2026
Bedrijfsvoering	10	569.000	57.000			81.000	138.000	128.000	
Sociaal domein	7	428.000				78.000	78.000		
Ruimtelijk domein	5	287.000				150.000			
Totaal	22	1.284.000	57.000			309.000	216.000	128.000	

3.2 Organisatie

De ambities uit het coalitieakkoord en de bestaande taken vragen om een organisatie op sterkte, om medewerkers die mee kunnen in een andere werkwijze en om een werkomgeving die past bij de huidige tijd. In de huidige arbeidsmarkt is het geen gegeven dat wij ook de juiste – of überhaupt – personen binnenkrijgen om de ambities uit te voeren. Het is daarom juist in deze tijd belangrijk om aantrekkelijk te zijn als werkgever om zo onze doelen voor de samenleving te kunnen bereiken. Hieronder is te vinden welke acties het college inzet om de organisatie op kracht te houden.

Actie	Doel	Planning	Haakje coalitieakkoord	Wat is er nodig? (going concern, andere werkwijze, begroting)	Investering	Structureel	Incidenteel
1) Personeel op sterkte, volledige bemensing (100 %)	De taken en ambities kunnen uitvoeren met voldoende formatie in de organisatie	2023	"We geven de gemeentelijke organisatie de ruimte om haar werk goed te doen"	Zie overzicht hierboven			
2) Pool boven sterkte organiseren (bv traineeship) (107 %)	Ruimte in formatie om in te kunnen spelen op toekomstige opgaves en nieuwe ambities	2023	"We geven de gemeentelijke organisatie de ruimte om haar werk goed te doen"	Andere werkwijze			
3) Organisatieontwikkeling n.a.v. coalitieakkoord	Uitvoeringsprogramma organisatieontwikkeling op onder andere menselijke maat, procesregie en integraal werken	Doorlopend	"We geven de gemeentelijke organisatie de ruimte om haar werk goed te doen"	Going concern			
4) Werkgeversprofilering	Personeel aantrekken en binden door aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden (werkgeversprofilering) Hybride werkomgeving: een aantrekkelijke werkgever blijven in de nieuwe werkelijkheid na corona. Het gebouw aanpassen aan de eisen van deze tijd.	2023, 2024, 2025 2023, 2024, 2025 (structureel) 2023, 2024, 2025, 2026 (incidenteel)	"We geven de gemeentelijke organisatie de ruimte om haar werk goed te doen" "Rijssen-Holten heeft een krachtige samenleving, een stabiel bestuur en een gedreven organisatie."	Begroting Begroting	 1.000.000	 21.100, 63.300, 21.100	50.000, 50.000, 50.000 100.000, 800.000, 1.400.000, 800.000

Financiën

4. Financiën

Niemand van ons had vier maanden geleden ook maar kunnen vermoeden dat wij het onderstaande financieel perspectief in het actieprogramma konden presenteren. In mei zagen de financieel vooruitzichten er een stuk somberder uit en dit is ook meerdere keren benoemd in de gesprekken tussen het college en de coalitie. In bijlage I is de financiële stand van zaken te vinden waarover we de coalitie in april 2022 tijdens de onderhandelingen hebben geïnformeerd. Het perspectief zet de ambities ook in een ander licht. Waar we eind mei nog voorzichtig waren of er überhaupt ambities uitgevoerd kon worden, ligt er momenteel een actieprogramma vol ambitie. Hieronder (4.1) is het financieel perspectief te zien vóór de keuzes van het college uit het actieprogramma, de wettelijke taken en overige wensen, daarna (4.2) volgt het financieel perspectief na uitvoering van het actieprogramma, de wettelijke taken en overige wensen.

4.1 Financieel perspectief na meicirculaire

Structureel	2023	2024	2025	2026
perspectief actueel begroting (augustus 2022)	5.751	7.653	9.180	4.708

Incidenteel	2023	2024	2025	2026
perspectief actueel begroting (augustus 2022)	14.056	23.136	33.605	38.531

4.2 Financieel perspectief ná de keuzes van het college

Structureel	2023	2024	2025	2026
perspectief actueel begroting (augustus 2022)	5.814	7.722	9.249	4.777
keuzes college:				
2023	2.126-	2.126-	2.126-	2.126-
2024		505-	505-	505-
2025			526-	526-
2026				471-
financieringslast investeringen (omslag = 1%, markt = 2,5%) totaal te investeren periode 2023-2026 6294000 euro (keuzes college)	94-	94-	94-	94-
eerdere keuzes:				
2023: € 4.211.000	63-	63-	63-	63-
2024: € 400.000			6-	6-
6-				6-
perspectief na keuzes college	3.531	4.928	5.929	986

(effect nu in 2023 verwerkt, verdelen we later over de jaren 2023-2026)

Incidenteel	2023	2024	2025	2026
perspectief actueel begroting (augustus 2022)	14.119	23.268	33.806	38.801
keuzes college:				
2023	4232-	4.232-	4.232-	4.232-
2024		3.938-	3.938-	3.938-
2025			3.902-	3.902-
2026				4 2.852-
structurele lasten met doorwerking in incidenteel perspectief:				
financieringslast investeringen (omslag = 1%, markt = 2,5%) keuzes college	94-	188-	282-	376-
financieringslast geplande investeringen	2.126-	4.757-	7.914-	11.542
	63-	-132	201-	270-
perspectief na keuzes college	7.604	10.021	13.337	11.689

4.3 Financiële scenario's

De coalitie heeft het college gevraagd om een aantal scenario's uit te werken rondom de lasten en de omzet van incidentele naar structurele middelen. De organisatie heeft deze mogelijkheden in beeld gebracht, maar het college heeft gezien het financieel perspectief besloten om deze opties niet in te zetten. In de excelsheet in de bijlagen zijn deze scenario's in de vorm van scans te vinden.

Bijlage I: Informatie financiële stand van zaken april 2022

Ontwikkelingen financieel perspectief

In het najaar van 2021 is het financieel perspectief voor het laatst gedeeld met u. Dit is berekend op grond van de Septembercirculaire 2021. Dit gaf het volgende beeld:

	2022	2023	2024	2025
PERSPECTIEF STRUCTUREEL BEGROTING 2022	1.472 <i>overschot</i>	912 <i>overschot</i>	414 <i>overschot</i>	225 <i>overschot</i>
septembercirculaire arbitrage jeugd	880	880	880	880
septembercirculaire overige	655	273	52-	70-
PERSPECTIEF NA SEPTEMBERCIRCULAIRE	3.007 <i>overschot</i>	2.065 <i>overschot</i>	1.242 <i>overschot</i>	1.035 <i>overschot</i>

	2022	2023	2024	2025
PERSPECTIEF INCIDENTEEL BEGROTING 2022	1.138 <i>overschot</i>	1.140 <i>overschot</i>	1.422 <i>overschot</i>	1.599 <i>overschot</i>
structurele doorwerkingen	1.535	2.688	3.516	4.326
septembercirculaire: 100% jeugd minus 880k structureel	2.185	2.185	2.185	2.185
septembercirculaire: 75% jeugd minus 880k structureel		1.096	2.040	2.800
septembercirculaire: uitstellen opschalingskorting	517	517	517	517
terugdringen wachttijden jeugd en Wmo	165-	330-	330-	330-
PERSPECTIEF NA BRIEF MEICIRCULAIRE	5.210 <i>overschot</i>	7.296 <i>overschot</i>	9.350 <i>overschot</i>	11.097 <i>overschot</i>

De eerstvolgende circulaire verwachten wij eind mei of begin juni 2022. De oorlog in Oekraïne en enkele andere ontwikkelingen zetten het financieel perspectief onder druk. Hoewel exacte cijfers ontbreken en de onzekerheden groot zijn, zien we allemaal dat de inflatie fors oploopt. De energieprijzen en schaarste aan diverse grondstoffen zijn daar debet aan. Begin april is er van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een maartbrief ontvangen. Hierin wordt een indicatie gegeven van het effect van de belangrijkste maatregelen uit het coalitieakkoord m.b.t. gemeente- en provinciefonds.

In deze memo proberen wij een inschatting te maken van de mogelijke budgettaire effecten. Ook zullen wij aangeven welke uitgangspunten we willen hanteren voor de begroting 2023. Dit proces start ambtelijk met een uitvraag aan alle budgethouders begin mei.

De volgende punten lichten wij toe:

1. Ontwikkeling inflatie 2022 en 2023
2. Ontwikkelingen gemeentefonds
3. Energie
4. Brandstof
5. Brandverzekering
6. Rente

1 Ontwikkeling inflatie

Bij het opstellen van de begroting 2022 is rekening gehouden met een inflatiepercentage van 1,08%. Dit is bepaald in het voorjaar van 2021. Bij de Septembercirculaire zagen we al een oplopende inflatie. We hebben naast genoemd percentage toen aanvullende bedragen geraamd voor stijgende energieprijzen (€ 40.000), stijgende brandstofprijzen (€ 25.000) en inflatie in het algemeen (€ 100.000). In totaal is voor 2022 dan € 165.000 extra geraamd voor de oplopende inflatie. Bij een netto basis van circa € 18 miljoen prijsgevoelige lasten (en baten) is dit 0,92%. In de begroting 2022 is dan rekening gehouden met een inflatie van 2% (1,08+0,92).

De verwachtingen voor 2022 en 2023 zijn onzeker. De laatste berichten in de media spreken al over 12% voor 2022. Het lijken dagkoersen te zijn. Begin mei vragen we aan onze budgethouders de ramingen voor 2023 aan te geven. Normaal gesproken kijken we dan naar de voorspellingen van de OESO en passen die toe. De huidige situatie is complexer en vraagt om maatwerk.

De BNG presenteerde op 1 april tijdens een digitale bijeenkomst van de FAMO met als titel: "Onzekere tijden. Wat betekent onrust in de wereld voor de financiën van gemeenten?" diverse scenario's voor de inflatieontwikkeling. Bron hiervan is de macro-economische outlook van de ECB voor komende jaren. Hieronder is de gepresenteerde tabel opgenomen.

Macroeconomic Outlook

Growth and inflation projections for the euro area

(annual percentage changes)

	March 2022 projections				Adverse scenario				Severe scenario			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Real GDP	5.4	3.7	2.8	1.6	5.4	2.5	2.7	2.1	5.4	2.3	2.3	1.9
HICP inflation	2.6	5.1	2.1	1.9	2.6	5.9	2.0	1.6	2.6	7.1	2.7	1.9

Notes: Real GDP figures refer to seasonally and working day-adjusted data. Historical data may differ from the latest Eurostat publications due to data releases after the cut-off date for the projections.

Op basis van bovenstaande informatie zijn er 3 scenario's voor de inflatie in 2022 en 2023. Het maartsenario komt uit op 7,2% (5,1+2,1), het nadelige scenario op 7,9%(5,9+2,0) en het ernstige scenario op 9,8% (7,1+2,7).

In 2021 hebben wij gerekend met een inflatiecorrectie (CPI) van 1,47%. Het jaarcijfer voor 2021 komt uit op 2,5%. Volgens de gebruikelijke systematiek corrigeren we het verschil 2 jaar later, in 2023 dus. Dat betekent dat rekening gehouden wordt met een extra aanpassing van 1,03% (2,5-1,47).

In 2022 is zoals hiervoor aangegeven rekening gehouden met 2% inflatie. Voor 2022 en 2023 samen leidt dit tot een aanpassing tussen globaal 8% en 11%. Als we uitgaan van het gemiddelde van deze 2 betekent dit afgerond 10%.

In de begroting 2022 is rekening gehouden met 2%. Voor 2023 is via de algemene uitkering gerekend met 2%. Met de kennis van nu is daarmee 4% voor 2 jaar afgedekt. Conclusie is dan dat we 6% nog ongedekt hebben. Dat betekent voor onze begroting pakweg € 1 miljoen. (In dat scenario worden ook de gemeentelijke (belasting)tarieven aangepast met 8% in 2023.)

We proberen rekening te houden met de actuele ontwikkelingen en kunnen in september met de laatste ontwikkelingen rekening houden via een stelpost. De gebruikelijk methode om te veel of te weinig berekende prijscorrectie mee te nemen zodra de exacte jaarcijfers bekend zijn blijft uiteraard van kracht. Op die manier berekenen we altijd met een vertraging van maximaal 2 jaar de werkelijke prijscorrectie door.

2. Ontwikkelingen gemeentefonds

In de maartbrief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt een indicatie gegeven van het effect van de belangrijkste maatregelen uit het coalitieakkoord m.b.t. gemeente- en provinciefonds. Het in deze brief gepresenteerde accres is flink hoger dan in september 2021.

	Macro x € 1.000				Rijssen-Holten			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Accres	838.000	1.551.000	1.769.000	840.000	1.647.975	3.027.675	3.410.925	1.609.650
Schrappen opschalingskorting	400.000	535.000	675.000		766.500	1.034.775	1.303.050	
Totaal	1.238.000	2.086.000	2.444.000	840.000	2.414.475	4.062.450	4.713.975	1.609.650

Zoals gebruikelijk houden we meerjarig rekening met 50% van het reële accres. Op basis van de maartbrief betekent dat voor onze gemeente een structurele plus van circa € 800.000.

De verlaging in 2026 ten opzichte van 2025 komt doordat het Rijk het lokaal belastinggebied wil vergroten, maar op dit moment is hier nog geen duidelijkheid over. De VNG komt mogelijk op korte termijn met een brief hierover. Wij verwachten in de meicirculaire meer informatie over dit onderwerp.

Wij hebben in onze meerjarenraming rekening gehouden met de laatste tranche van de opschalingskorting per 2023. In de maartbrief wordt rekening gehouden met uitstel tot 2026. Dit betekent voor onze gemeente grofweg een incidentele meevaller van € 3 miljoen .

Het Rijk geeft nu meer uit door de hogere prijzen, opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en compensaties van gezinnen met lagere inkomens. Allemaal zaken die een positief effect kunnen hebben op het accres. Daarbij moet niet vergeten worden dat in bijzondere situaties het Rijk in het verleden herhaaldelijk een koppeling met het gemeentefonds ongedaan heeft gemaakt. In dat geval profiteren gemeenten niet van hogere uitgaven van het Rijk.

Verwacht wordt dat op 1-1-2023 gestart wordt met een gefaseerde herverdeling van het gemeentefonds. De laatste prognoses waren voor onze gemeente teleurstellend. Een magere plus van circa 2 euro per inwoner. In het financiële perspectief is daar nog geen rekening mee gehouden. We verwachten hierover op zijn vroegst meer duidelijkheid in de Mei-/Junicirculaire. Er wordt ook gesproken over een extra circulaire voor dit onderwerp.

3. Energie

Onze gemeente heeft voor 2022 en 2023 de energie grotendeels ingekocht. De verwachting is dat de beschikbare budgetten (inclusief de stelpost zoals genoemd onder 1.) voldoende zijn.

Voor de jaren daarna wordt verwacht dat het energieverbruik afneemt door verduurzamingsmaatregelen. Een voorbeeld hiervan is het nieuwe zwembad in Rijssen. Dit zal geen gas meer gebruiken.

4. Brandstof

Bij de Septembercirculaire is al rekening gehouden met sterk gestegen brandstofprijzen (€ 25.000). De oorlog in Oekraïne heeft daar nog een schepje bovenop gedaan. Wij houden rekening met nog eens € 45.000 aan extra brandstofkosten. Hiervan heeft pakweg € 20.000 betrekking op huisvuilwagens. Dat deel heeft een verhogend effect op de afvalstoffenheffing. De rest komt ten laste van de algemene middelen.

5 Brandverzekering

De brandverzekering moet dit jaar opnieuw Europees worden aanbesteed. De uitkomst daarvan is erg onzeker. Het schadeverloop in onze gemeente (denk aan de flinke brandschade in sporthal De Stroekeld) betekent zo goed als zeker een hogere totaalpremie.

Wij houden op basis van 3 recente aanbestedingen door gemeenten rekening met een premie die € 100.000 hoger uitvalt.

6. Rente

De laatste maanden zien we rentetarieven langzaam stijgen. Voor 2023 zal het huidige omslagpercentage van 1 gehandhaafd blijven. Bij het opstellen van de begroting berekenen wij ook de financieringsbehoefte . De verwachting is dat er rekening moet worden gehouden met hogere tarieven. Dit leidt tot extra lasten tussen de € 50.000 en € 100.000.

Conclusie:

Structureel

De wereld ziet er in april 2022 heel anders uit dan in september 2021. Het financiële perspectief voor onze gemeente is inmiddels een stuk onzekerder geworden. Het is met de informatie van vandaag onmogelijk u een exact beeld te geven van de financiële vooruitzichten.

Mijn conclusie van vandaag is dat het maken van een structureel sluitende begroting 2023 moet lukken. Het perspectief kent een degressief verloop. De prognose uit september voorzag in 2023 ruim € 2 miljoen structurele ruimte. Rekening houdend met de ontwikkelingen zoals hiervoor weergegeven is een structureel sluitende begroting voor 2023 mogelijk.

Kijken we verder dan zien we dat de structurele ruimte voor de jaarschijf 2025 in september nog € 1 miljoen bedroeg. Als we dan rekening houden met alle ontwikkelingen blijft er van dit meerjarige perspectief circa de helft over. Grote structurele uitgaven op korte termijn lijken met de kennis van vandaag tot een structureel tekort in de komende meerjarenraming (2024 en verder) te gaan leiden.

Incidenteel

Het incidentele perspectief was in september met ruim € 11 miljoen in 2025 prima. Als de structurele ruimte verslechterd in het eerste jaar, dan heeft dat een viervoudig effect voor het incidentele perspectief in 2025. Bij een structurele verslechtering in het eerste jaar van bijvoorbeeld € 1 miljoen resteert er in 2025 nog € 7 miljoen incidentele ruimte.

De weerstandsratio komt in de concept jaarrekening uit op 1,65. De raad heeft aan de beschikking over c.q. het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:

- bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
- bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
- daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Een ratio van 1,65 biedt ruimte om een deel van de algemene reserve eenmalig in zetten.

Een onttrekking van ruim € 5 miljoen leidt tot een ratio van 1,4.

Bij een onttrekking van ruim € 13 miljoen wordt een ratio van 1 benaderd.

Tot slot hebben wij onder 2. Ontwikkelingen gemeentefonds gemeld dat het uitstellen van de opschalingskorting voor onze gemeente een positief incidenteel effect heeft van circa € 3 miljoen.

Financiën, april 2021

Erwin van Ooijen